

Decret d'aprovació del Reglament regulador del port i l'ús de les armes de foc i dels mitjans coercitius autoritzats al Centre Penitenciari

Índex

[Mostra/Amaga]

- Article únic

El dia 10 de setembre del 1996, el Principat d'Andorra va signar el Conveni europeu per a la prevenció de la tortura i de les penes o dels tractaments inhumans o degradants, fet a Estrasburg el 26 de novembre de 1987. Posteriorment, el dia 6 de gener del 1997, es va ratificar l'instrument internacional esmentat, que va entrar en vigor al nostre país el dia 1 de maig següent. En conseqüència, a partir de llavors, el Comitè Europeu per a la Prevenció de la Tortura i de les Penes o dels Tractaments Inhumans o Degradants, creat a l'empara del Conveni, ha fet tres visites periòdiques a Andorra.

L'informe del Comitè Europeu per a Prevenció de la Tortura i de les Penes o dels Tractaments Inhumans o Degradants del 20 de setembre del 2006, emès arran de la segona visita efectuada del 3 al 6 de febrer del 2004, ja recomanava a Andorra d'adoptar les normes reguladores escaients en relació amb el recurs als mitjans de contenció. En aquell moment, s'estava elaborant la legislació interna en matèria penitenciària, i aquest procés va culminar amb l'aprovació de la Llei 4/2007, del 22 de març, qualificada penitenciària i de la Llei 3/2007, del 22 de març, del Cos Penitenciari. El capítol tercer del títol III d'aquesta darrera Llei regula el port i l'ús de les armes de foc, i l'ús dels mitjans coercitius per part dels membres del Cos Penitenciari.

En concret, l'article 41 estableix que, com a principi general, tots els membres del Cos Penitenciari estan subjectes al port de l'arma, el qual es limita tanmateix a llocs estratègics determinats i a les altres zones que es determinin per reglament. També defineix les zones del Centre Penitenciari en què resta prohibit aquest port de l'arma, llevat de les circumstàncies excepcionals taxades a l'article 43; determina l'obligació de seguir les formacions i els entrenaments continus necessaris per usar l'arma, i en limita el port als actes de servei. Al seu torn, l'article 42 regula la prohibició temporal del port de l'arma, mentre que l'article 43 estableix els supòsits en què es pot fer ús de les armes de foc. Finalment, l'article 44 preveu que els membres del Cos Penitenciari poden utilitzar mitjans coercitius en l'exercici de les seves funcions, en els casos que s'hi relacionen, però que els mitjans coercitius autoritzats i el seu ús s'han de determinar reglamentàriament, amb l'avaluació i l'aprovació prèvies d'una comissió tècnica.

En aquest sentit, després de la tercera i darrera visita al nostre país, que va tenir lloc del 28 de novembre a l'1 de desembre del 2011, el Comitè Europeu per a Prevenció de la Tortura i de les Penes o dels Tractaments Inhumans o Degradants va publicar l'informe corresponent el dia 15 d'octubre del 2012, en què recomanava a Andorra elaborar un text reglamentari ad hoc en relació amb als mitjans coercitius que desenvolupés el contingut de l'apartat 2 de l'article 44 de la Llei 3/2007.

Però el Consell d'Europa no és l'únic organisme que ha recomanat a Andorra de regular la utilització dels mitjans coercitius. Més recentment, el dia 21 de novembre del 2013, el Comitè contra la Tortura, que analitza el seguiment que fan els estats part del Conveni de les Nacions Unides contra la tortura i les altres penes o tractaments cruels, inhumans o degradants, fet a Nova York el 10 de desembre de 1984, signat i ratificat per Andorra el 5 d'agost del 2002 i el 22 de setembre del 2006, respectivament, i que va entrar en vigor el 22 d'octubre següent, va emetre les observacions finals derivades de l'informe inicial sobre Andorra, en què recomanava la regulació de l'ús de les armes d'impulsió elèctrica i els requisits que havia contenir aquesta regulació.

Si bé l'ús de les armes de foc i dels mitjans de contenció en relació amb les persones privades de llibertat i internades al Centre Penitenciari, que estan sota la custòdia i la vigilància dels membres del Cos Penitenciari, pot esdevenir a vegades un recurs imprescindible i ineludible per garantir la seguretat i la integritat del mateix intern concernit, dels altres interns o del personal que treballa al Centre Penitenciari, no és menys cert que aquest ús s'ha de regular de forma detallada i limitada per tal d'evitar que posi en dubte els drets i les garanties que emparen les persones recluses i, en concret, que se'n derivin casos d'abús o de maltractament.

És per aquest motiu, i també per tal d'acomplir el mandat que es conté als articles 41 i 43 de la Llei 3/2007, que s'ha promogut aquest Reglament, en què s'han incorporat d'altra banda les recomanacions diverses que han emès en la matèria tant el Comitè Europeu per a Prevenció de la Tortura i de les Penes o dels Tractaments Inhumans o Degradants com el Comitè contra la Tortura de les Nacions Unides.

Aquest Reglament es divideix en catorze articles, els tres primers dels quals en determinen l'objecte i l'àmbit d'aplicació, i alhora defineixen els conceptes d'arma de foc i de mitjà coercitiu des d'una perspectiva normativa. Seguidament, es regula el port de les armes de foc, tot incorporant i precisant el contingut dels apartats 1, 3 i 4 de l'article 41 de la Llei 3/2007; es determinen les zones del Centre Penitenciari autoritzades a aquest efecte, tot desenvolupant d'aquest manera els apartats 1 i 2 de l'article 41; i es regula també l'ús de les armes de foc i els supòsits que en legitimen aquest ús, en consonància amb el contingut de l'article 43.

A continuació, el Reglament, a l'empara de l'article 44 de la Llei 3/2007, relaciona els mitjans coercitius autoritzats, els classifica en mitjans

de control i seguretat d'una banda, i en mitjans de defensa d'altra banda, i assenyala les situacions en què el seu ús està indicat especialment o reservat estrictament. Igualment regula el port dels mitjans coercitius autoritzats, que difereix segons la classificació que s'ha esmentat; en efecte, mentre que els mitjans de control i seguretat poden ser duts de forma permanent i quotidiana, el port dels mitjans de defensa es vincula directament al seu ús. En aquest sentit, també estatueix de forma detallada l'ús dels mitjans coercitius autoritzats, que requereix la superació de la formació escaient i l'obtenció d'una autorització especial en el cas dels mitjans de defensa, i estableix les limitacions oportunes quan els interns concernits siguin dones embarassades i menors d'edat. Finalment, defineix les actuacions preceptives que han de precedir l'ús dels mitjans coercitius autoritzats i determina una relació en aquest ús en relació amb els diferents mitjans disponibles.

Aquest Reglament també incorpora dues obligacions a l'efecte de fer possible el control posterior a l'ús de les armes de foc o dels mitjans coercitius autoritzats. Consisteixen en la consignació en un registre de la informació bàsica que deriva d'aquest ús, i en l'emissió d'un informe extens i detallat si s'ha emprat un mitjà de defensa, o si s'ha utilitzat un mitjà de control i seguretat i s'han referit o constatat signes de lesió. D'altra banda, es regula el dret de l'intern concernit de rebre atenció mèdica immediata, en seguiment de la qual també s'ha d'emetre un informe.

També es preveuen les normes relatives a la custòdia i el manteniment de les armes de foc i dels mitjans coercitius autoritzats, i a la formació inicial i continuada necessàries per tal de dur i emprar aquestes armes i aquests mitjans coercitius.

En darrera instància, es crea i regula la composició, les funcions i el funcionament de la Comissió Tècnica d'Avaluació i Control dels Mitjans Coercitius, d'acord amb el que estableix l'apartat 2 de l'article 44, que té com a finalitat principal de vetllar perquè es faci una utilització dels mitjans coercitius autoritzats d'acord amb els principis de necessitat, congruència i proporcionalitat. I, per tant, d'avaluar de forma prèvia i individualitzada per a cada intern aquesta eventual utilització, i de controlar-ne l'ús que se n'ha fet amb posterioritat i el compliment de les obligacions a càrrec dels membres del Cos Penitenciari que hi són inherents.

Ateses les consideracions esmentades, a proposta del ministre de Justícia i Interior, el Govern, en la sessió del 19 de novembre del 2014, aprova aquest Decret amb el contingut següent:

Article únic

S'aprova el Reglament regulador del port i l'ús de les armes de foc i dels mitjans coercitius autoritzats al Centre Penitenciari, que entrarà en vigor l'endemà de ser publicat al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.